

Halltõõzz e'tkkõs ee'ttik-kâdda

E'TKKÕÕZZ VUEI'VVÄÄŠŠLAŽ SIISKÕS

E'tkkõõzzâst e'tkkeet mu'ttemnalla mâtam luâttsuõjjlemvuu'di vuâddummšest valdiajânmid uvddum lää'jj, mâtam odđ luâttsuõjjlemvuu'di vuâddummšest valdiajânmid uvddum lää'jj da mâtam riikk vuä'mštem vuu'di noormest meermeä'ccen da luâttsuõjrkarddsen uvddum lää'jj di õhttsi'žže 18 lää'kked, kooivui'm leät vuâddäm meermie'ccid, luâttsuõjrkarddsid da jee'res luâttsuõjjlemvuu'did ee'jj 1923 luâttsuõjjelemlää'jj nuäjain.

E'tkkõs teaudd vä'lddminister Sanna Marin halltõsprograamm täävtõõzz årstá'tted luâđ mäânghämmsažvuod huânnumuž Lää'ddjânnmest. Täävtõ'sse vuällmõõžž kuânst â'nne se'st luâttsuõjjelemlää'jžiõttummuž oodummuž. Halltõõzz e'tkkõõzzâst ee'ttik-kâdda luâttsuõjjelemlää'kken da mâtam tõõzz õhttnei laa'jji mu'ttmest 76/2022 e'tkkeeš ee'jj 1996 uvddum luâttsuõjjelemlää'jj nuäjain laa'jjin vuâdduum 13 meermie'cc räauhtemšiõtlmi peei'vtummuž odđ luâttsuõjjelemlää'jj meâldli'žžen. Tãn e'tkkõõzz täävtõssân lij sä'tted še ouddâl ee'jj 1996 luâttsuõjjelemlää'jj viõ'kkepuättmõõžž vuâdduum luâttsuõjjlemvuu'di räauhtemšiõtlmid õõut-meâldli'žžen odđ luâttsuõjjelemlaa'jjin da sä'tted räauhtemšiõtlmid lää'jj tässa.

E'tkkõõzz mie'ldd räauhtemšiõtlmi oummu vuõiggâdvuõdid da õõlgtemvuõdid kuõskki kõõõõõõõõžžin šiõtte'češ Lää'ddjânnam vuâddlää'jj 80 § 1 momee'nt meâldlânji laa'jjin. Vooud-laž spesiaalsiõtlmid, kook kue'skke jeä'rben sä'mmlai alggmeervuõiggâdvuõdid, pääiklaž aassji vuõiggâdvuõdid di peälstemviõggi toi'mmjummuž, peei'vte'češ oou'dmõsân lää'jžiõttummsa. Lää'ssen sä'mmlai dommvuu'dest ainsmäättčeš sä'mmlai kulttuur tuõ'll'jummuž da oou'dummuž oudldõõzzid räauhtemšiõtlmid tuejjuum kee'rj ool piiijmõõžživui'm. E'tkkõõzz mie'rren ij leäkku mu'tted ân'jõž luâttsuõjjlemvuu'di rajjõõzzid ni tuejjeed miärkteei muttsid viõggâst âarrai räauhtemšiõtlmid.

Lää'jj lie jurddum pue'tted viõ'kke seämma-äiggsânji luâttsuõjjelemlaa'jjin (xx/xx).

SIISKÕS

E'TKĶÕÕZZ VUEI'VVÄÄŠŠLAŽ SIISKÕS	1
3	
Lää'kk mätam luättsuõjjlemvuu'di vuâdđummšest valdiajânnmid uvddum lää'jj mu'ttmest	4
Lää'kk mätam ođđ luättsuõjjlemvuu'di vuâdđummšest valdiajânnmid uvddum lää'jj mu'ttmest	5
Lää'kk Urho Kekkonen meermie'ccest uvddum lää'jj mu'ttmest	8

VUÂÐÐTÕÕLLMÕÕŽŽ

Tu'mmstõkau'žžjõs

Ooudpeä'lnn e'tkkuum vuâðald uu'det ee'ttik-kää'dd priimmâmnalla tän lää'kke'tkkõðzz:

Lää'kk

måtam luåttsuõjjlemvuu'di vuâddummšest valdiajânnmid uvddum lää'jj mu'ttmest

Ee'ttik-kää'dd tu'mmstõõgg meâldlânji
jaukkeet måtam luåttsuõjjlemvuu'di vuâddummšest valdiajânnmid uvddum lää'jj (83/1938)
12 § 2 momee'nt da 14–18 §:id,
muu'ttet 1 § di
lââ'zztet 4 a da 4 b §:id tännalla:

1 §

Nâkam luåttsuõjjlummuž äiggavuäžžam diõtt, ko'st šiotteet ee'jj 1923 luåttsuõjjelemlää'jjest (71/1923), vuâddeet Malla da Pisavaara luåttsuõrrkarddsid.

4 a §

Malla da Pisavaara luåttsuõrrkarddsini kiõlddum tääimain šiotteet luåttsuõjjelemlää'jj (/) 49 §:st da rääuhtemšioõltmid kuõskki čârstoõõggini peäggtum lää'jj 50 § 1 momee'nt 1–3, 6–9 da 11 paai'kin di 2–5 momee'ntest da 51 §:st. Peäggtum lää'jj 50 § 1 momee'nt 6 pääi'kest peäggtum puäzzhääid älgg järjsted nu'tt, što vuu'd luåttaa'rv jie šõõdd vaar vuâlla.

Luåttsuõjjelemlää'jj 50 § 5 momee'ntest šioõttuum meâldlânji Malla luåttsuõrrkarddsest vuäžžat puäzzhääid rää'jted vuu'd luåttaa'rvai staanâm diõtt da tän meä'r väaras raajjâd puäzzääidaid.

Tõn lââ'ssen, mäid luåttsuõjjelemlää'jj 50 § 1 momee'nt 6 pääi'kest šiotteet, Pisavaara luåttsuõrrkarddsest vuäžžat raajjâd puäzzhääid oudldem keâmpaid, puäzzääidaid da jee'res rajjsid, vä'ldded puäzzhoiddu taarbšum muõr di kõskkpoddsânji kuõrjtoõvvâd da raajjâd äävtool puäzzhoiddu õhtnee'l.

4 b §

Liikkummuž rää'jtummšest, luåttsuõjjlemvuu'd hâidd- da ââ'nneplaanâst, järjst-õsvuâkkõõzzâst riikk luåttsuõjjlemvuu'dest, luåttsuõjjlemvuu'd raaji mie'rnumšest da mie'rkkummšest, vuu'd õhtummšest riikk luåttsuõjjlemvoudda di huõddivä'lddemvuõiggâdvuõdâst jää'kket, mäid luåttsuõjjelemlää'jj 56–60 da 135 §:in šiotteet.

Tät lää'kk puätt viõ'kke mannu peei'v 20 .

2.

Lää'kk

mätam odd luättsuõjjlemvuu'di vuâddummšest valdiajännmid uvddum lää'jj mu'ttmest

Ee'ttik-kää'dd tu'mmstõõgg meâldlânji
jaukkeet mätam odd luättsuõjjlemvuu'di vuâddummšest valdiajännmid uvddum lää'jj
(634/1956) 21 § 2 momée'nt da 23–27 §:id,
muu'ttet 1 § 1 momée'nt jáâ'dtemciälkki, A pääi'k pâ'jjkee'rjtõõzz, B pääi'k pâ'jjkee'rjtõõzz da
4 pääi'k di
lää'zztet 21 a–21 e § tännalla:

1 §

Nâkam luättsuõjjlummuž äiggavuäžžam diõtt, ko'st šiotteet ee'jj 1923 luättsuõjjlemlää'jjest
(71/1923), vuâddeet täid riikk vuu'did luättsuõjjlemvu'vdden:

A. Luättmuõrrkarddsén:

B. Meermeä'ccén:

4) Pyhähäkki vu'vdd Saarijärvi kää'ddest Pyhä-Häkki meermeä'ccén;

21 a §

Vaskijärvi, Vesijako, Sinivuori, Häädetkeidas, Salamanperä, Ulvinsalo, Paljakka, Runkaus, Maltio, Sompio di Kevo luättmuõrrkarddsín kiõlddum tääimain šiotteet luättsuõjjlemlää'jj (/) 49 §:st da räauhtemšiotlmid kuõskki čarstõõggín peäggtum lää'jj 50 § 1 momée'nt 1–3, 6–9 da 11 paai'kin di 2–5 momée'ntest da 51 §:st.

Tõn cõõggkani, mäid luättsuõjjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 1 pääi'kest šiotteet, Kevo da Sompio luättmuõrrkarddsín pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzla vuäžža raajjad luättjie'lemvuõ'jji harjttummuž yääras taarbšum lau'ñkuä'did.

Tõn cõõggkani, mäid luättsuõjjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 5 pääi'kest šiotteet, Kevo luättmuõrrkarddsést pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzlaid da tõid, kooi dommkää'dd vuu'dest suõjjlemvu'vdd lij, vuõiggadvuõtt šee'lled reppaid reppkiõlivui'm.

Luättsuõjjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 4 pääi'k meâldlaž muõ'rji uussmõš da kuõbbri noormõš lij soovšum Runkaus, Maltio, Sompio da Kevo luättmuõrrkarddsín pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzlaid di tõid, kooi dommkää'dd vuu'dest suõjjlemvu'vdd lij.

Kevo luättmuõrrkarddsést lij soovšum luättsuõjjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 5 pääi'k meâldlaž kue'llseellmõš pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzlaid da tõid, kooi dommkää'dd vuu'dest suõjjlemvu'vdd lij.

Sompio luättmuõrrkarddsést le'ddi Sompiojärvist lij soovšum luättsuõjjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 5 pääi'k meâldlaž kue'llseellmõš di jee'res kue'llseellmõš še luättsuõjjlemlää'jj 51 § 1 momée'nt 4 pääi'k meâldlânji.

Tõn lââ'ssen, mâid luâttsuõjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 6 pääi'kest šiõtteet, puäzzhâid-damvuu'dest le'ddi luâttsuõrrkardds sin vuäzz raajjâd puäzzhâaid oudldem keâmpaid, puäzzääidaid da jee'res rajjsid, vä'ldded puäzzhoiddu taarbšum muõr di kõskkpoddsânji kuõrjtõõvvâd da raajjâd äävtool puäzzhoiddu õhtnee'l.

Luâttsuõjlemlää'jj 51 § 1 momée'nt 3 pääi'kest jurddum šiiljie'llišlaaji jie'll'ji jaukkummša õõuti mie'ldd lij puäzzhâiddamvuu'dest lââ'ssen vuõiggâdvuõtt luâttsuõrrkarddsest toi'mmjeei paalgâskââ'dd vuässõknii'kkin da Lää'ddjânnam šiilkõõskõõzz tän vääras jeä'rben nõõmtem oummin dommkââ'ddest huõlkani.

21 b §

Liesjärvi, Linnasaari, Petkeljärvi, Pyhä-Häkki, Rokua, Oulanka di Leammi meermie'ccin kiõlddum tääimain šiõtteet luâttsuõjlemlää'jj (/) 49 §:st da räauhtemšiõltmid kuõskki čârstõõggin peäggtum lää'jj 50 da 51 §:in.

Tõn cõõggkani, mâid luâttsuõjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 1 pääi'kest šiõtteet, Leammi meermie'ccest pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzla vuäzza raajjâd luâttsuõjlemlää'jj harjittummuž vääras taarbšum lâu'ņkuä'did.

Tõn cõõggkani, mâid luâttsuõjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 5 pääi'kest šiõtteet, Leammi meermie'ccest pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzlain lij vuõiggâdvuõtt mie'csted mie'cstemlää'jj meâldlânji jee'res šiilšlaajid ko riiss da kie'tk. Seämma vuõiggâdvuõtt lij dommkââ'ddsteez tõin, kooi dommkââ'dd vuu'dest meermeä'cc lij.

Tõn cõõggkani, mâid luâttsuõjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 5 pääi'kest šiõtteet, Oulanka meermie'ccest tõin, kooi dommkââ'ddest meermeä'cc lij, lij vuõiggâdvuõtt dommkââ'ddsteez mie'csted mie'cstemlää'jj meâldlânji kuu'mp da kuõbž meermie'cc vuu'dest di siõmsilli da sõõrv meâlddõskaartâst 1 čuä'jtum Kitkaniemi da ää'ppvue'zz vuu'din. Kuusamo õhttsažmie'cc vuässõknii'kkin lij dommkââ'ddest huõlkani vuõiggâdvuõtt mie'csted sõõrv meâlddõskaartâst x čuä'jtum Kitkaniemi vuu'dest.

Tõn lââ'ssen, mâid luâttsuõjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 6 pääi'kest šiõtteet, puäzzhâid-damvuu'dest le'ddi meermie'ccin vuäzz raajjâd puäzzhâaid oudldem keâmpaid, puäzzääidaid da jee'res rajjsid, vä'ldded puäzzhoiddu taarbšum muõr di kõskkpoddsânji kuõrjtõõvvâd da raajjâd äävtool puäzzhoiddu õhtnee'l.

Čõ'rsteel luâttsuõjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 6 pääi'kest, Oulanka meermie'ccest luâdastvuejiam puäzzhâiddamtuâjain muõttgâ'ttem jânnmin lij soovšum tâ'lk meermie'cc huâllamkeäinai mie'ldd. Meä'cchalltõs vuäitt soovšed luâdastvuejiam puäzzhâiddamtuâjain muõttgâ'ttem jânnmin še jee'resâ'rnn ko huâllamkeäinain Meä'cchalltõõzz jeä'rben čuä'jtem vuu'din.

Luâttsuõjlemlää'jj 51 § 1 momée'nt 3 pääi'kest jurddum šiiljie'llišlaaji jie'll'ji jaukkummša õõuti mie'ldd lij puäzzhâiddamvuu'dest lââ'ssen vuõiggâdvuõtt meermie'ccest toi'mmjeei paalgâskââ'dd vuässõknii'kkin da Lää'ddjânnam šiilkõõskõõzz tän vääras jeä'rben nõõmtem oummin dommkââ'ddest huõlkani.

Leammi meermie'ccest vuäzz ää'nned da ä'lnnââ'nned Jäkäläpää da Martiniiskonpalo ke'rdempai'kid.

Oulanka meermie'ccest tõk, kooi dommkââ'ddest meermeä'cc lij, vuäzza kuõrjtõõvvâd kõskk-poddsânji kue'llšeellmõõžž vääras Kitkaniemi vuu'dest.

21 c §

Leammi meermie'ccest vuäzz kuäivâslää'jj meâldlânji täiddad kââ'll mašinaviõggtaa di Meä'cchalltõõzz loo'vin raajjâd kuäivâslää'jj 26 § 2 momée'ntest jurddum põõrt le'be raajjâm kâ'lltäiddam vääras. Kâ'lltäiddmõõžžin ij vuäzz vaareed meermie'cc vuâddeem-meä'r.

Meä'cchalltõs vuäžž luõvted Kevo luättmuõrrkarddsest muõr dommtarbbââ'nnma luättmuõrrkarddssa rajjõõvvi kidlmi vuä'mstee'jid di Leammi meermie'ceest meermie'cc sii'skpeä'lnn le'ddi kidlmi vuä'mstee'jid.

Sompio luättmuõrrkarddâz räauhtõs ij leäkku cõgldõssân Lokka tu'lvvääu'd tuu'lvtummsä.

21 d §

Mätam vuõiggâdvuõdi staanummšest, liikkumuž rää'jtummšest, luättsuõjjlemvuu'd häidd-da ää'nneplaanâst, jä'rjstõsvuâkkõõzzâst riikk luättsuõjjlemvuu'dest, luättsuõjjlemvuu'd raaji mie'rnummšest da mie'rkkummšest, vuu'd õhttummšest riikk luättsuõjjlemvouda di huõdduvä'lddemvuõiggâdvuõdâst jää'kket, mäid luättsuõjjelemlää'jj 55 § 3 momee'ntest, 56–60 da 135 §:in šiõtteet.

21 e §

Oulanka meermie'cc hoiddu da ää'nnma õhtneei kõõõcmõõžžin Meä'cchalltõõzz tuärjjan vuei'tet piijjâd meermie'cc sagstõõllâmka'dd. Sagstõõllâmka'dda ko'lle jäänmõsân kuâtmlo vuäzzli'žžed, koid seämmanalla ko sij persoonlaž väärroummid Meä'cchalltõs kâõõ neellj eeggas vuârstes. Sagstõõllâmkaâ'ddest älgg lee'd pirrõsministeria, jie'llemvue'kk-, jååtlõk- da pirrõskõõskõõzz, ää'sšvuäzzlaž koo'ddi da paalgâskoo'ddi, pääiklaž luättsuõjjlummuž, šiilhåaid, aassjid di jie'llemvuõ'jjid ee'ttkõ'stti õutstõõzzi da luâdastjåå'ttemsie'bri ee'ttkâsttmõš. Meä'cchalltõs toi'mmai sagstõõllâmkaâ'dd ä'sštobddivuäzzli'žžen.

Tät lää'kk puätt viõ'kkẽ mannu peei'v 20 .

6.

Lää'kk

Urho Kekkonen meermie'ceest uvddum lää'jj mu'ttmest

Ee'ttik-kää'dd tu'mmstõõgg meäldlânji
jaukkeet Urho Kekkonen meermie'ceest uvddum lää'jj (228/1983) 3–5 §:id,
muu'ttet 6 § di
lââ'zztet 6 a–6 d §:id tännalla:

6 §

Urho Kekkonen meermie'ceest kiõlddum tääimain šiotteet luättsuõjjlemlää'jj (/) 49 §:st da rääuhtemšioõltmid kuõskki čårstõõggin peäggatum lää'jj 50 da 51 §:in.

Tõn cõõggkani, mäid luättsuõjjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 1 pääi'kest šiotteet, meermie'ceest vuäzža pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzla raajjâd luättjie'llemvuõ'jji harjttummuž vääras taarbšum lâu'ññkuä'did.

Tõn cõõggkani, mäid luättsuõjjlemlää'jj 49 § 1 momée'nt 5 pääi'kest šiotteet, meermie'ceest pääiklaž sää'mõutstõõzz vuäzzlain lij vuõiggâdvuõtt mie'csted mie'cstemplää'jj meäldlânji. Seamma vuõiggâdvuõtt lij dommkää'ddsteez tõin, kooi dommkää'ddest meermeä'cc lij.

Tõn lââ'ssen, mäid luättsuõjjlemlää'jj 50 § 1 momée'nt 6 pääi'kest šiotteet, meermie'ceest vuäzž raajjâd puäzžhääid oudldem keâmpaid, puäzžääidaid da jee'res rajjsid, vä'ldded puäzžhoiddu taarbšum muõr di kõskkpoddsânji kuõrjtõõvvâd da raajjâd äävtool puäzžhoiddu õhtnee'l.

Luättsuõjjlemlää'jj 51 § 1 momée'nt 3 pääi'kest jurddum šiiljie'llišlaaji jie'll'ji jaukkumša õõuti mie'ldd lij lââ'ssen vuõiggâdvuõtt meermie'ceest toi'mmjeei paalgâskää'dd vuässõknii'kkin da Lää'ddjânnam šiilkõõskõõzz tän vääras jeä'rben nõõmtem oummin dommkää'ddest huõlkani.

6 a §

Urho Kekkonen meermie'ceest vuäzž kuäivâslää'jj meäldlânji täiddad kää'll ä'rbvuõdlaž mõõntõõllmõõžživui'm mašnaviõgggtää. Kå'lttäiddmõõžžin ij vuäzž vaareed meermie'cc vuâddeem-meä'r.

6 b §

Meermie'ceest lij soovšum peälštemviõggid šiottuum tuâjai oudldem toi'mmjummuš da tõn oudâsviikkmõš.

6 c §

Liikkummuž rää'jtummšest, luättsuõjjlemvuu'd häidd- da äâ'nneplanâst, jä'rjst-õsvuäkkõõzžâst riikk luättsuõjjlemvuu'dest, luättsuõjjlemvuu'd raaji mie'rnumšest da mie'rkkummšest, vuu'd õhttumšest riikk luättsuõjjlemvouda di huõdđuvä'lddemvuõiggâdvuõdâst jää'kket, mäid luättsuõjjlemlää'jj 56–60 da 135 §:in šiotteet.

6 d §

Urho Kekkonen meermie'cc hoiddu da ââ'nma õhtneeĩ kõõçmõõžžin lij Meä'cchalltõõzz veä'kken meermie'cc sagstõõllâmka'dd. Sagstõõllâmka'dda ko'le jäänmõsân kuâtmlo vuâzzli'žžed, koid seämmanalla ko sij persoonlaž väärroummid Meä'cchalltõõs kâçç neellj eeggas vuârstes. Sagstõõllâmkaâ'ddest âlgg lee'd pirrõsministeria, jie'llemvue'kk-, jââtlõk- da pirrõskõõskõõzz, ää'sšvuâzzlaž koo'ddi da paalgâskoo'ddi, pääiklaž luâttuõjllummuž, šiilhâaid, aassjid da jie'llemvuõ'jjid ee'ttkõ'stti õutstõõzzi di luâdastjää'ttensie'bri ee'ttkâsttmõš. Meä'cchalltõõs toi'mmai sagstõõllâmkaâ'dd ä'sštobdivuâzzli'žžen.

Tät lää'kk puätt viõ'kke mannu peeiv 20 .

He'Issnest x.x.20xx

Vä'ldminister

Sanna Marin

..minister Ouddnõmm Sokknõmm

*Va'lljed pääi'k.
Va'lljed pääi'k.*